



**AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY  
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY**  
organizační složka státu



MIZPP00EZXR7

MINISTERSTVO  
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Dodací list/  
část přílohy:

25-05-2007

Průběh listů/  
přílohy:

Nuselská 39  
140 00 Praha 4  
tel.: 241 082 219  
fax: 241 082 999  
schkocr@schkocr.cz

Číslo jednoty:

39047

/ENV/

17

**Ministerstvo životního prostředí**

**Vážená paní**

**Ing. Jaroslava Honová**

**ředitelka odboru posuzování**

**vlivů na životní prostředí a IPPC**

**Vršovická 65**

**100 10 Praha 10**

**NAŠE ZNAČKA** 03429/SOPK/07 **VYŘIZUJE** KRÁSA, MATĚJŮ, KOSEJK **V PRAZE DNE** 21. KVĚTNA 2007

**Věc** Vyjádření k dokumentaci vlivů záměru „Farma větrných elektráren Mauricius“ na životní prostředí.

Vážená paní ředitelko,

v příloze Vám zasíláme vyjádření k dokumentaci vlivů záměru „Farma větrných elektráren Mauricius“ na životní prostředí.

S pozdravem

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Nuselská 39

140 00 Praha 4

**Ing. Pavel Pešout**

NÁMĚSTEK ŘEDITELE

**Příloha:** Vyjádření AOPK ČR k dokumentaci vlivů záměru „Farma větrných elektráren Mauricius“ na životní prostředí.

Na vědomí: Ministerstvo životního prostředí, Vážená paní RNDr. Alena Vopálková, ředitelka odboru zvláště chráněných částí přírody, Vršovická 65, 100 10 Praha 10.

IČ: 62933591  
<http://www.nature.cz>

Bankovní spojení ČNB Praha 1  
číslo účtu: 18228-011/0710

jaromir.kosejk@schkocr.cz  
tel.: 241 082 314

## **Vyjádření AOPK ČR k dokumentaci vlivů záměru „Farma větrných elektráren Mauricius“ na životní prostředí**

Předkládáme naše připomínky a stanovisko k dokumentaci vlivu záměru „Farma větrných elektráren Mauricius“ na životní prostředí a zároveň upozorňujeme, že nedošlo k vypořádání našich původních připomínek v rámci zjišťovacího řízení.

K dokumentaci uvádíme tyto připomínky:

1. Nedošlo ke zhodnocení vlivu záměru na migrující a rezidentní druhy netopýrů, pro které je tato lokalita nadregionálně významnou. Podrobněji viz níže.
2. Hodnocení vlivu na populaci tetřívka obecného a navržená kompenzační opatření nepovažujeme za dostatečné a domníváme se, že záměr lokální populaci tetřívka obecného silně negativně ovlivní. Podrobněji viz níže.
3. Za nedostatečné považujeme vypořádání se s připomínkami k vlivu na krajinný ráz. To spočívá pouze ve vyjádření původního zpracovatele vlivu na krajinný ráz k připomínkám regionálního pracoviště AOPK ČR, krajského střediska Karlovy Vary, bez dalšího projevu v hodnocení. Podrobněji viz níže.
4. Použité vizualizace hodnocení vlivu na krajinný ráz, které jsou součástí studie považujeme za zkreslující a tudíž neobjektivní. Podrobněji viz níže.
5. V kapitole „Komplexní charakteristika vlivů na ŽP...“ chybí v tabulce impaktového hodnocení zhodnocení vliv na krajinu. Toto se následně projevuje na celkovém hodnocení.
6. V kapitole C 3, a taktéž v kapitole F – Závěr, je v jednom bodě charakteristiky území hodnoceno jako území antropologicky pozměněné. Lze předpokládat, že neexistují žádné výzkumy, dle kterých by bylo možné dané území takto klasifikovat.

**ad 1,2)**

Z důvodů absence hodnocení vlivu „záměru“ na populace letounů a nedostatečné hodnocení vlivu „záměru“ na populaci tetřívka obecného považujeme připomínky podané regionálním pracovištěm AOPK ČR, krajským střediskem Karlovy Vary, v průběhu zjišťovacího řízení za nevypořádané. **Tyto připomínky podané dne 20.11.2006 (č.j. 2006/KV/00573) k dokumentaci oznámení záměru trvají.**

Zejména negativní vliv záměru na zvláště chráněné a ohrožené druhy rostlin a živočichů je značně podhodnocen až bagatelizován. Negativní vliv záměru byl omezen pouze na problematiku tetřívka obecného, přičemž i v tomto případě je negativní vliv záměru zredukován pouze na pět jedinců (viz. odborný posudek dle §45i, A. Véle, str. 20). Domníváme se, že byl značně podhodnocen vliv hlukového znečištění VE, a že tímto jevem bude negativně ovlivněna většina populace tetřívka obecného v dané lokalitě.

Navržená kompenzační opatření ve vztahu k populaci tetřívka, lze taktéž považovat za nedostatečná a částečně zavádějící. Rekultivace (tj. návrat území k jeho původním přírodním a kulturním hodnotám) Abertamského rašeliniště v současnosti již probíhá v souladu s požadavky orgánů ochrany přírody, bez ohledu na realizaci záměru výstavby VE, a to jako kompenzace za původní těžbu rašeliny. V případě záměru by se nejednalo o rekultivaci, ale o vytvoření náhradního biotopu pro populaci tetřívka, jehož původní biotop (hřeben mezi Rýžovnou a Hřebečnou) by byl poškozen a znehodnocen výstavbou VE. Navržené

kompenzační opatření bezpochyby neumožní přetrvání a rozvoj populace tetřívka v této oblasti, snad jen částečně zmírní negativní dopad výstavby a provozu VE.

Zcela pominut též zůstává vliv záměru na početné populace letounů a zejména pak na netopýra velkého, který byl doplněn jako předmět ochrany do EVL Krušnohorské plató. V tomto případě předložená dokumentace postrádá jakékoli hodnocení vlivu záměru a považujeme ji tudíž za nedostatečnou.

#### **Odůvodnění:**

Vliv výstavby a provozu větrných elektráren na zvláště chráněné druhy živočichů dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

#### **Zaznamenané druhy:**

##### **Plazi**

Kriticky ohrožené: zmije obecná (*Vipera berus*)  
Silně ohrožené: ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*)

##### **Ptáci**

Silně ohrožené: sýc rousný (*Aegolius funereus*)  
tetřívek obecný (*Tetrao tetrix*)  
kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)  
čáp černý (*Ciconia nigra*)  
bekasína otavní (*Gallinago gallinago*)  
moták pilich (*Circus cyaneus*)  
chřástal polní (*Crex crex*)  
Ohrožené: bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*)  
hýl rudý (*Carpodacus erythrinus*)  
jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*)  
krkavec obecný (*Corvus corax*)  
káně lesní (*Buteo buteo*)  
ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*)  
sluka lesní (*Scolopax rusticola*)  
ťuhýk obecný (*Lanius collurio*)

##### **Savci**

Kriticky ohrožené: netopýr velký (*Myotis myotis*)  
netopýr černý (*Barbastella barbastellus*)  
Silně ohrožené: netopýr Brandtův (*Myotis brandti*)  
netopýr hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*)  
netopýr pestrý (*Vespertilio murinus*)  
netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*)  
netopýr řasnatý (*Myotis nattereri*)  
netopýr ušatý (*Plecotus auritus*)  
netopýr velkouchý (*Myotis bechsteinii*)  
netopýr vodní (*Myotis daubentonii*)  
netopýr vousatý (*Myotis mystacinus*)  
Ohrožené: veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)

## Vliv výstavby větrných elektráren na výše uvedené druhy:

Vliv na populace chráněných a ohrožených druhů lze rozdělit na několik různých faktorů:

- Ztráta biotopu (hnízdniho, potravního) vlivem přímého záboru ploch pro výstavbu VE a obslužných komunikací. Tento faktor bude mít negativní vliv na všechny uvedené druhy bez rozdílu. Avšak vzhledem k malé ploše přímo dotčené záborem, lze negativní dopad tohoto faktoru považovat za minimální.
- Ztráta biotopu způsobená rušivými vlivy provozu VE – hlukové znečištění, světelné znečištění (stroboskopický efekt, letecká signalizace) a zvýšený pohyb osob a techniky. Tento faktor ovlivní zejména pravidelně hnízdící druhy ptáků. Vzhledem k počtu ovlivněných druhů a početnosti jejich populací lze negativní dopad považovat za velmi významný (odůvodnění viz níže).

## Vliv na hnízdící populace ptáků a zejména tetřívka obecného

Předložená dokumentace v nedostatečné míře řeší vliv výstavby VE na chráněné a ohrožené druhy ptáků, zejména tetřívka obecného (*Tetrao tetrix*), především pak ztrátu a fragmentaci biotopu. Dle studie vlivu VE na populace ptáků (Assesing the impacts of wind farms on birds, Drewitt & Langston 2006, Ibis 148) lze předpokládat řádové snížení početnosti hnízdících ptáků v okruhu 600 m (ve výjimečných případech až 800 m) od paty VE. Pokles početnosti je přičítán zejména hlukovému znečištění provozem VE a zvýšenému pohybu osob (údržba, zvědavci).

Na lokalitě dotčené záměrem výstavby VE a v jejím těsném sousedství (do vzdálenosti 100 m) bylo zjištěno 5 tokajících kohoutků tetřívka obecného, v širším okolí (v okruhu cca 500 m od uvažovaného místa výstavby) pak bylo pozorováno dalších 14 až 15 kohoutků (údaje vychází z terénního šetření prováděného zaměstnanci AOPK ČR středisko Karlovy Vary dne 22. 4. a 26. 4. 2006). Stejný počet tokajících kohoutků byl na této lokalitě pozorován i při monitoringu v roce 2007 (15. a 22. 4. 2007). V současné době jde o největší známou populaci tetřívka obecného v Krušných horách západně od Klínovce, která dle aktuálních poznatků (Šťastný et al. 2006; Hnízdni atlas rozšíření ptáků v České Republice; pp 463) představuje cca 2,5 % celkového počtu tetřívků v ČR. Souhrnně lze konstatovat, že VE budou umístěny v centru areálu populace tetřívka o celkovém počtu cca 15 až 20 kohoutků.

**Výstavba a provoz VE by vzhledem k svému plošnému vlivu (viz výše uvedená studie Drewitt & Langston 2006) v případě tetřívka obecného, který je na rušivé vlivy prostředí (hluk, doprava, pohyb osob) zvláště citlivý (Sedláček et al. 1988, Červená kniha ohrožených druhů rostlin a živočichů ČSR; Hudec et al. 2005, Fauna ČR Ptáci 2/I), znamenala výraznou redukci početnosti nebo dokonce zánik celé této lokální populace.**

- Zranění či usmrcení jedinců v důsledku kolize s rotorem VE. Tento faktor ovlivní velké (tučně vyznačené) migrující a pravidelně hnízdící druhy ptáků a zejména **migrující a rezidentní druhy netopýrů**. Vzhledem k počtu ovlivněných druhů a početnosti jejich populací lze negativní dopad považovat za velmi významný (odůvodnění viz níže).

## Vliv na sezónní a zimující populace netopýrů:

Na základě oficiální zprávy (Report of the Intersessional Working Group for Wind Turbines and Bat Populations) komise EUROBATS (The Agreement on the Conservation of Populations of European Bats) z 10<sup>th</sup> Meeting of the Advisory Committee (25. až 27. 4. 2005,

Bratislava) byl prokázán negativní vliv turbín větrných elektráren na populace evropských letounů (výsledky této zprávy jsou založeny na více než 200 vědeckých pracích). Prokázány byly tyto následující negativní vlivy:

- Ztráta a likvidace biotopu (loviště) a přerušení pravidelných letových cest,
- ničení a ztráta (stanoviště, úkrytu),
- fyzická likvidace jedinců v důsledku kolize s rotory VE (k střetům s rotory dochází především v důsledku lákání netopýrů do blízkosti VE světlem, ultrazvukovým hlukem rotoru a vzdušnými turbulencemi).

U drtivé většiny výše uvedených druhů netopýrů byl na lokalitě Mauricius prokázán jak sezónní výskyt, tak i pravidelné zimování – ve štolách v západní a východní části území. Vzhledem k vysoké druhové i populační početnosti (řádově se zde vyskytují desítky až stovky jedinců uvedených druhů; viz výsledky kontroly zimoviště 19. březen 2005; odchyty 6. – 7. 9. 2005 a 6. – 7. 9. 2006) se jedná o největší známé zimoviště a nocoviště (denní úkryt) netopýrů v celých západních Čechách a v současné době bylo navrženo jeho doplnění do seznamu Evropsky významných lokalit (EVL) pro druh netopýr velký (*Myotis myotis*).

Z těchto důvodů považujeme umístění VE v dané lokalitě za naprosto nevhodné a lze předpokládat zásadní negativní vliv na populaci letounů, která se v těchto místech koncentruje z širokého okolí. V tomto ohledu považujeme hodnocení v předkládané dokumentaci za naprosto nedostatečné. V případě ovlivnění fauny netopýrů by vliv výstavby měl být hodnocený jako vysoce nepříznivý s dlouhodobým a územně rozsáhlým vlivem.

**Realizací záměru „Farma větrných elektráren Mauricius“ by došlo k významnému ohrožení populace a biotopu tetřívka obecného a významnému ohrožení populací zvláště chráněných druhů letounů, a to i ohrožení v jejich zimovištích.**

ad 3)

V reakci Doc. Ing. Petr Skleničky na odborné stanovisko regionálního pracoviště AOPK ČR, AOPK ČR, krajského střediska Karlovy Vary shledáváme několik zásadních rozporů s naším názorem a uvádíme tyto:

- Na konkrétní lokalitu posuzovanou hodnocením vlivu na krajinný ráz nelze aplikovat přístup, který porovnává posuzované území s jiným územím, viz „Reakce zpracovatele hodnocení na připomínky AOPK ČR“: *Pokud bychom hodnotili vizuální vlivy VE z rozhledu jako rozhodující, vzhledem k hustotě jejich sítě, nepostavila by se v ČR pravděpodobně jediná větrná elektrárna.* Takovéto porovnávání je nepřijatelné a není v souladu s posuzováním krajinného rázu dle § 12 zákona.
- Krušnohorská magistrála je výrazným rekreačně sportovním prvkem území. Přestože její trasa zasahuje i do Ústeckého kraje, kde je narušena umístěním VE, nelze tímto vzdáleným narušením snižovat vliv na vnímání sportovně rekreačního prvku v posuzovaném místě okolí Hřebečné. A to ze stejného důvodu uvedeného výše. Tento přístup k hodnocení přesahuje hranice hodnocení krajinného rázu.
- Poznámka o výzkumech jež naznačují obdiv k VE lyžaři považujeme za zcela nepodloženou a nelze ji promítat do hodnocení vlivů na krajinný ráz.
- K nepochopení významu výstavby ovčí sýrárny (bod 9 reakce) je potřeba uvést že: Vybudování ovčí sýrárny na Ryžovně je v estetickém souladu s historickou a kulturní charakteristikou území, upřednostňuje typické hospodaření ve zdejší krajině, rozvíjí turistický ruch žádoucím směrem (součástí sýrárny je restaurace a ubytování). Tato

stavba představuje ideální rozvojové aktivity soustředěné do zdejších horských poloh. A právě kontrast s technicistními prvky VE ve vzdálenosti několik set metrů je rozporuplná a potlačující vnímání kulturní charakteristiky území.

**ad 4)**

Fotografická vizualizace, která je součástí hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz je dle našeho názoru neobjektivní a zkreslující a potlačuje tak vizuální dojmy z umístění větrných elektráren.

Zpracovaná vizualizace využívá širokouhlého ohniska fotoaparátu, při kterém dochází ke zmenšování vertikál (vliv na horizont) a zmenšování vzdálených objektů. Pro potřeby objektivní vizualizace by měly být použity fotografie pořízené takovým ohniskem, které odpovídá poměru 1:1 vnímání lidského oka, tedy ohniska objektivu cca 50 mm (50 mm u kinofilmového aparátu, resp. přepočtu na jiné fotografické formáty).

U některých vizualizací (viz příloha) se také domníváme, že je potlačena velikost VE, která tak působí méně dominantním dojmem. A to zejména u tohoto snímku, kde reálná výška sloupů el. vedení je cca 10 m a VE s tubusem 80 m stojí mezi těmito sloupy. Výška tubusu tak podle fotografie dosahuje max. 30 m výšky. Trojnásobnému zmenšení VE odpovídá také poloměr rotoru.

Vzhledem k tomu, že od původního oznámení nedošlo v dokumentaci záměru stavby ke změnám ve vlivu záměru na krajinný ráz, konstatujeme, že platí stále naše původní vyjádření ze dne 20.11.2006, které hodnotí záměr jako **záměr s plošně výrazným dopadem na krajinný ráz.**

Dle našeho názoru bude mít realizace záměru:

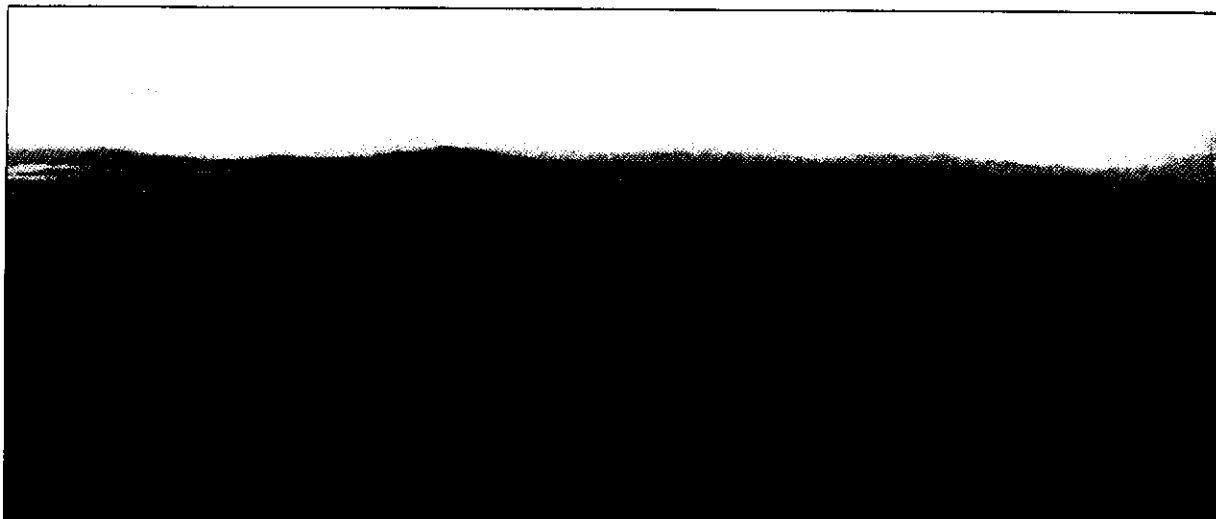
- **Středně silný až silný vliv** na narušení významných krajinných prvků,
- **silný vliv na kulturní dominanty krajiny,**
- **středně silný přeshraniční vliv** (vzhledem k neexistenci VE takových rozměrů ve středních pohledových vzdálenostech od západu),
- **středně silný až silný vliv na zvláště chráněná území** (v souladu s dokumentací),
- **středně silnému ovlivnění estetických hodnot** (v souladu s dokumentací),
- **silnému ovlivnění přírodních hodnot a ke středně silnému vlivu na harmonické měřítko krajiny** (v souladu s dokumentací).

**Na základě uvedených důvodů realizaci záměru výstavby větrných elektráren v lokalitě Mauricius zásadně nedoporučujeme a nadále ji považujeme za silně negativně ovlivňující životní prostředí.**

**Příloha: Srovnání vizualizace.**

První vizualizace je použita ze studie Hodnocení malé větrné farmy Abertamy na krajinný ráz, zpracované Doc. Ing. Petrem Skleničkou, CSC.

Druhá vizualizace je zpracovaná regionálním pracovištěm AOPK ČR, krajským střediskem Karlovy Vary, na základě vlastních fotografií a následného včlenění modelů VE upravených v poměru k dané vzdálenosti. Barevnost VE nemusí odpovídat skutečným návrhům.



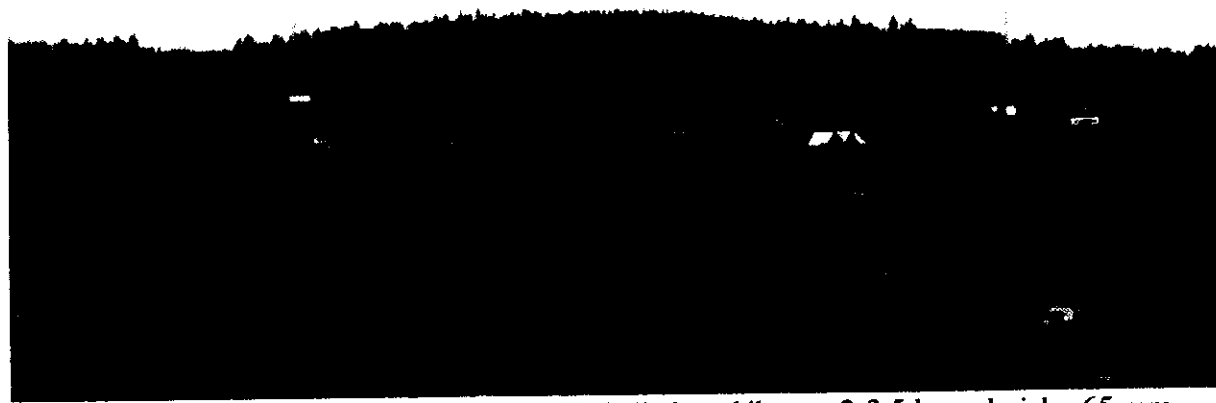
Pohled z Plešivce, širokouhlý objektiv, zpracovatel Doc. Petr Sklenička.



Pohled z Plešivce, ohnisko objektivu 48mm, AOPK ČR, Karlovy Vary.

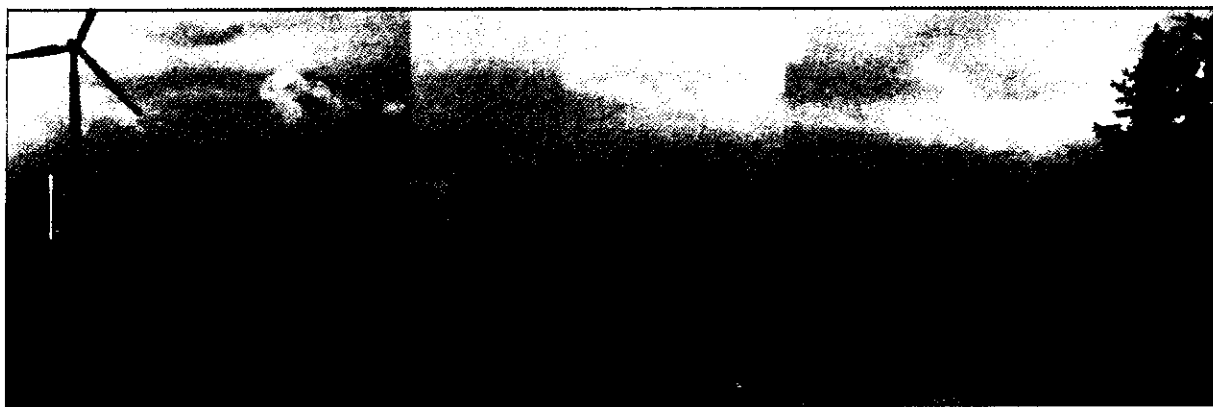


Pohled od Švýcarské boudy (cca 980 m n.m.) na svazích Plešivce, stejná vzdálenost k VE jako z vrcholu, ohnisko 57 mm, AOPK ČR, Karlovy Vary.

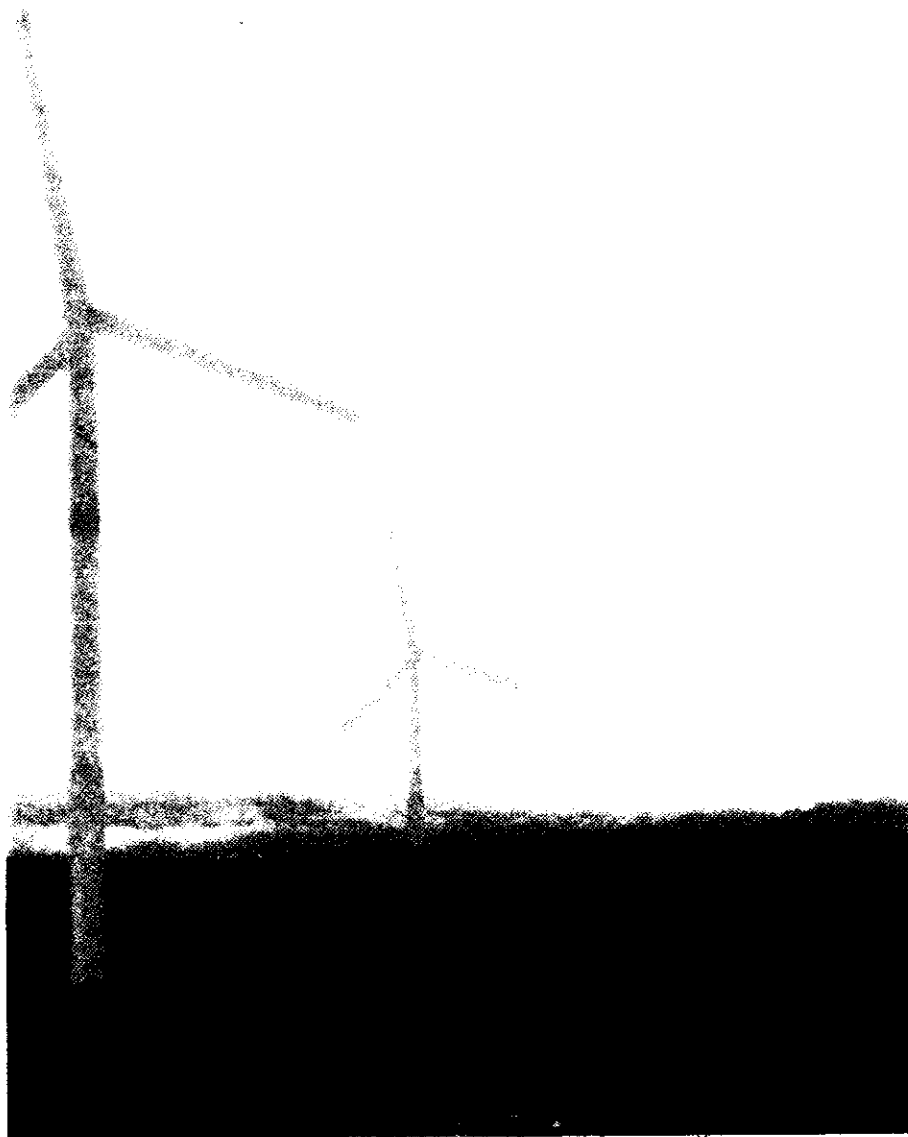


Vizualizace záměru ze silnice Abertamy - Hřebečná, vzdálenost 2-2,5 km, ohnisko 65 mm, AOPK ČR Karlovy Vary.





Pohled z hřebenu Ryžovny, zpracovatel Doc. Petr Sklenička.



Mírný nadhled předchozímu, ohnisko 35 mm, AOPK ČR Karlovy Vary.